

2. Його спів. Він мав чудовий і мелодійний голос. Петро часто на спільних застіллях, зазвичай увечері, співав різних пісень, і козацьких, і російських. Усі заслуховувалися. Пам'ятаю, як у червні 2006 р. під час візиту до Києва презеса Інституту національної пам'яті Януша Куртики було організовано дуже гарне прийняття на Подолі. Крім презеса, тоді був присутній один із заступників голови СБ України. Уже під кінець вечора Петро заспівав разом із полковником Сергієм Богуновим. В абсолютній тиші всі слухали їхній спів, а презес був вражений. І раніше, і пізніше Петро багато разів співав, переважно на прохання польської сторони. Безсумнівно, крім його професіоналізму й досвіду, оскільки він був ветераном нашої співпраці, у діяльності та людському спілкуванні спільної робочої групи бракуватиме його «мініконцертів».

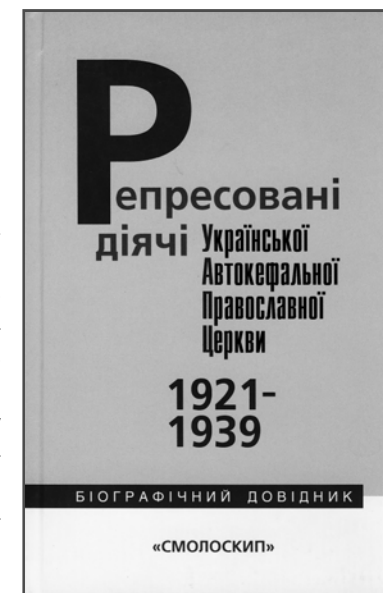
КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

Репресовані діячі Української Автокефальної Православної Церкви (1921–1939). Біографічний довідник / І. В. Бухарева, В. М. Даниленко (відп. редактор), В. М. Окіпнюк, І. М. Преловська. – Київ: «Смолоскип», 2011. – 184 с., іл.

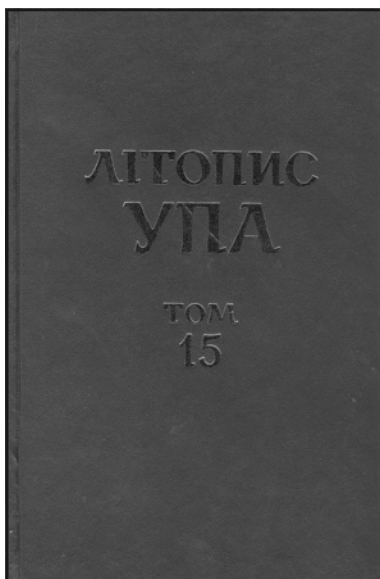
*Національна академія наук України,
Інститут української археографії та
джерелознавства
ім. М. С. Грушевського,
Галузевий державний архів Служби
безпеки України.*

Довідник містить біографічні відомості про репресованих священнослужителів і церковнослужителів Української Автокефальної Православної Церкви (з 1930 р. — Української Православної Церкви) в міжвоєнний період. Інформація ґрунтується на документах, які зберігаються у фондах Галузевого державного архіву Служби безпеки України.

Для науковців, архівістів, релігієзнавців, усіх, хто цікавиться історією Церкви новітньої доби в Україні.

Боротьба проти повстанського руху і націоналістичного підпілля: протоколи допитів заарештованих радянськими органами державної безпеки керівників ОУН і УПА. 1945–1954. Книга 2. Нова серія, том 15 / Упор. С. Власенко, С. Кокін, В. Лозицький. – Київ; Торонто, 2011. – 840 с.

*Національна академія наук України,
Інститут української археографії та
джерелознавства
ім. М. С. Грушевського НАН України,
Видавництво «Літопис УПА»,
Державний комітет архівів України,
Галузевий державний архів Служби
безпеки України.*

У даній книзі, яка є продовженням тому 9 Нової серії «Літопису УПА», поміщено 143 документи з архівних кримінальних справ, які зберігаються у фондах ГДА СБ України, на заарештованих і засуджених органами радянської влади провідних членів ОУН і УПА Павловича Миколу Харитоновича, Павловича-Бабинця Івана Івановича, Лиховського

Петра Олександровича, Харківа Віктора Степановича, Голяша Григорія Івановича, Матвіїва Юліана Миколайовича та Ковалю Степана Йосиповича.

Пропоновані матеріали мають велику наукову цінність як історичне джерело для вивчення історії українського національно-визвольного руху 1940-х – 1950-х рр.

Роман Круцик. Народна війна. Путівник до експозиції. – Київ: Українська видавнича спілка, 2011. – 248 с.

*Київська міська організація
Всеукраїнського Товариства
«Меморіал» ім. В. Стуса,
Громадський інститут історичної
пам'яті.*

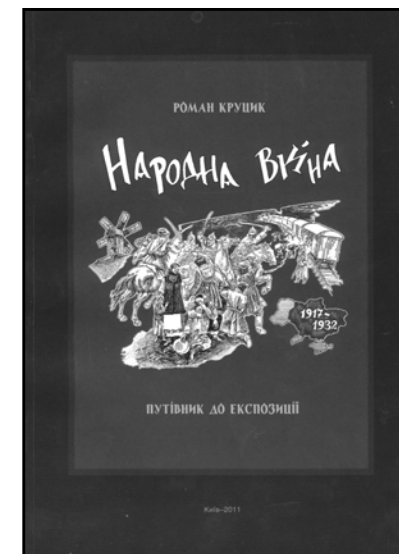
Дане видання є путівником до музейної експозиції «Народна війна». В ньому вміщено текстовий опис 24-х розділів експозиції. Крім документів та фотографій з експозиції, у путівнику подається ряд рідше невідомих документів.

Сама музейна експозиція «Народна війна» — це результат більш як дворічної праці науковців Київського «Меморіалу». Впродовж 2008–2009 рр. автори працювали в державних та галузевих архівах СБУ 18-ти областей України. Опрацьовано понад 350 фондів і близько 1500 архівних справ. В експозиції використано велика кількість фотодокументів, багато з яких представлені вперше.

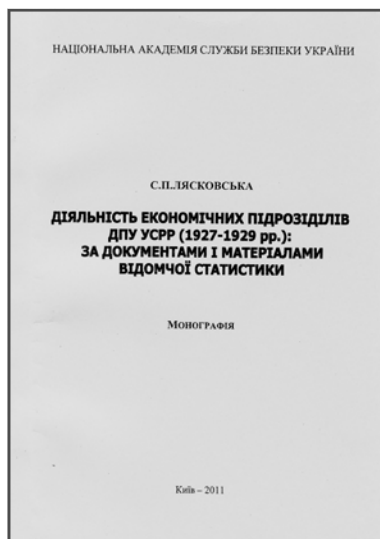
За виявленими архівними матеріалами авторами вперше виведені статистичні дані про кількість селянських збройних повстань у всіх тогочасних дев'яти губерніях та в цілому по Україні, кількість відомих та невідомих повстанських загонів, підпільних антибільшовицьких організацій і їх осередків, антибільшовицьких загонів самооборони та стихійних виступів селян проти комуністичної окупаційної влади.

Представлена музейна експозиція «Народна війна» є першою спільною працею новоствореного «Громадського інституту історичної пам'яті» і товариства «Меморіал». Автори не претендують на абсолютну точність поданої статистики. Вона є явно заниженою, але відповідає опрацьованим архівним документам. Дослідження та пошук нових матеріалів триває.

Путівник та експозиція можуть бути корисними для істориків, краєзнавців, викладачів, дослідників українського визвольного руху, студентської і шкільної молоді та всіх, хто цікавиться історією України.

Ляковська С.П. Діяльність економічних підрозділів ДПУ УСРР (1927–1929 рр.): за документами та матеріалами відомчої статистики: Монографія / С. П. Ляковська. – Київ, Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2011. – 216 с.

Національна академія Служби безпеки України.

У монографії проаналізовано історичні передумови законодавчого забезпечення розслідування злочинів у сфері економіки в 20-х рр. ХХ ст., висвітлено процесуальні особливості ведення кримінальних справ органами ДПУ УСРР на стадії попереднього розслідування.

Уперше на основі архівних документів та матеріалів відомчої статистики досліджено деякі методи та засоби розшукової і слідчої діяльності; визначено місце економічного напрямку в діяльності органів ДПУ УСРР; розглянуто співвідношення кримінальних справ за видами злочинів у структурі економічного управління, за галузями народного господарства; форми закінчення попереднього розслідування цих справ; а також кримінологічні характеристики осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності за злочини у сфері економіки.

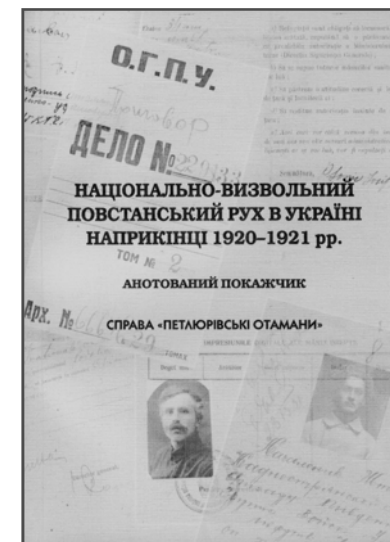
Для науковців-істориків, викладачів, курсантів, слухачів Національної академії СБ України, всіх тих, хто цікавиться історією вітчизняних спецслужб.

Національно-визвольний повстанський рух в Україні наприкінці 1920–1921 рр. Анотований покажчик. Справа «Петлюрівські отамани» / Упоряд.: В. М. Василенко, В. М. Даниленко. – Київ, 2011. – 224 с.

*Національна академія наук України,
Інститут історії України,
Інститут української археографії
та джерелознавства
ім. М. С. Грушевського,
Галузевий державний архів Служби
безпеки України.*

Розкрито зміст документів архівно-кримінальної справи «Петлюрівські отамани», упорядкованої 1936 р. з окремих слідчих справ на репресованих провідників та учасників повстанського руху за відновлення УНР А. Гулого-Гуленка, Ф. Артеменка (Орлик), Й. Пшоника, В. Алексеєва, С. Заболотного, І. Грисюка (Гайовий), Я. Хоменка та ін. Це перше науково-довідкове видання ГДА СБУ, що висвітлює національно-визвольний повстанський рух в Україні наприкінці 1920–1921 рр. та його ліквідацію більшовицькими каральними органами.

Для науковців, архівістів, викладачів, аспірантів, студентів, усіх, хто цікавиться новітньою історією України.

Даниленко В. Ізидора, рідна сестра Лесі Українки: від сталінських таборів до еміграції. – Київ: «Смолоскип», 2011. – 255 с., іл.

*Національна академія наук України,
Інститут української археографії
та джерелознавства
ім. М. С. Грушевського,
Галузевий державний архів Служби
безпеки України.*

У книжці розповідається про переслідування родини Косачів у роки радянської влади, про долю наймолодшої із сестер Лесі Українки – Ізидори Косач-Борисової, репресованої в 1937–1939 рр. Оригінальні документи архівно-кримінальної справи висвітлюють життєвий шлях і незламну волю мужньої жінки, її глибокі національні почуття, любов до України. Через призму оперативних документів НКВС УРСР висвітлено суспільно-політичні погляди й побут

багатьох людей з оточення І. Косач-Борисової, опір української інтелігенції тоталітарній системі, передумови арештів.

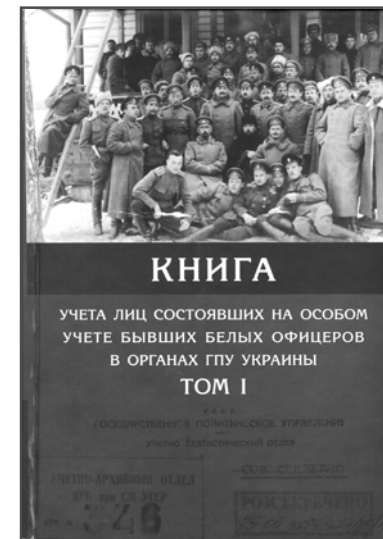
У виданні вміщено також спогади І. Косач-Борисової «Із минулого та пережитого» про сталінські тюрми і табори; родинні й архівні світлини, копії документів.

Книга учета лиц, состоявших на особом учете бывших белых офицеров в органах ГПУ Украины в 4-х тт. Т. 1. / Предисл. Я. Тинченко. – Х.: Изд-во САГА, 2011. – 483 с.

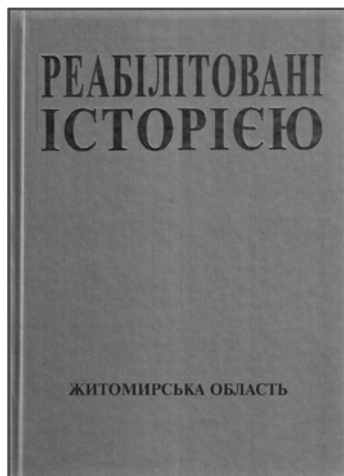
Це унікальне видання до 2009 року зберігалось під грифом «Совершенно секретно». У ньому міститься докладна інформація про 21 тис. (4766 в 1-му томі) «колишніх білих офіцерів і чиновників» та осіб, які проживали на території, окупованій військами «білих армій».

Станом на кінець 1920-х років опублікована наступна інформація: прізвище, ім'я, по-батькові, рік і місце народження, чини в царській і «білій армії», дати прийому та зняття з особливого обліку, останнє місце служби та проживання. Дані для книги ретельно збиралися співробітниками органів ЧК–ОГПУ, починаючи з 1918 року. У книгу вміщено відомості про значну кількість інтелігенції, які проживали на території Радянської України. Більшість цих громадян незабаром була репресована і фізично знищена.

Книга може бути цікава не лише історикам, але і кожній людині, хто цікавиться своїм родоводом і прагне дізнатися правду про своїх предків.

Реабілітовані історією: У двадцяти семи томах. Житомирська область: У семи книгах / Головна редколегія П. Т. Тронько (голова), О. П. Реєнт (заст. голови), С. А. Кокін (заст. голови) та ін.; Редколегія тому: В. С. Балюрко (голова), Ю. Г. Градовський (заст. голови), Л. А. Копійченко (заст. голови) та ін. – Житомир: Полісся, 2011. – Кн. 4. – 788 с.

*Національна академія наук України,
Інститут історії України НАН України,
Головна редколегія науково-
документальної серії книг
«Реабілітовані історією»,
Служба безпеки України,
Національна спілка краєзнавців України,
Українське науково-просвітницьке
товариство «Меморіал» ім. В. Стуса,
Житомирська обласна державна
адміністрація,
Житомирська обласна рада.*

У четвертій книзі науково-документальної серії книг «Реабілітовані історією. Житомирська область» досліджуються обставини арештів членів міфічної троцькістської організації у Житомирській друкарні, репресії серед єврейського населення у 1936–1939 рр.

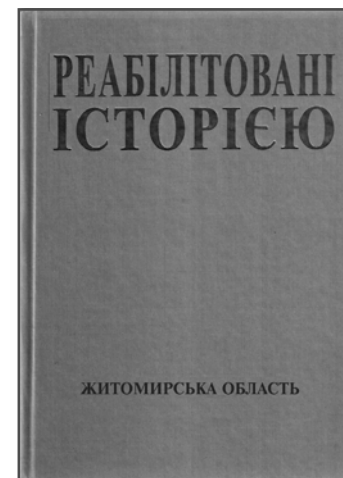
У розділі «Мовою документів» публікуються оригінальні документи з архівно-кримінальних справ, які розповідають про долю репресованих мешканців Житомирщини, спогади Федора Багінського, про Трохима Куца, Аристарха Ковалю, Лаврентія Захарчука, Прокопа Іщука родини Ярчевських, Данильчуків.

У розділі «Біографічні нариси» описані трагічні долі відомих житомир'ян, зокрема, поета Ханана Вайнермана, громадського діяча, очільника повстання Миколу Модестова, директора Житомирського учительського інституту Ківу Табакмахера, письменника Матвія Талалаєвського, розвідника військової розвідки РСЧА Давида Угера.

Також у книзі подані біографічні дані про репресованих жителів Житомирської області (букви Кра, Л, М) та 108 фотографій.

Реабілітовані історією: У двадцяти семи томах. Житомирська область: У семи книгах / Головна редколегія П. Т. Тронько (голова), О. П. Реєнт (заст. голови), С. А. Кокін (заст. голови) та ін.; Редколегія тому: В. С. Балюрко (голова), Ю. Г. Градовський (заст. голови), Л. А. Копійченко (заст. голови) та ін. – Житомир: Полісся, 2011. – Кн. 5. – 796 с.

*Національна академія наук України,
Інститут історії України НАН України,
Головна редколегія науково-
документальної серії книг
«Реабілітовані історією»,
Служба безпеки України,
Національна спілка краєзнавців України,
Українське науково-просвітницьке
товариство «Меморіал» ім. В. Стуса,
Житомирська обласна державна
адміністрація,
Житомирська обласна рада.*

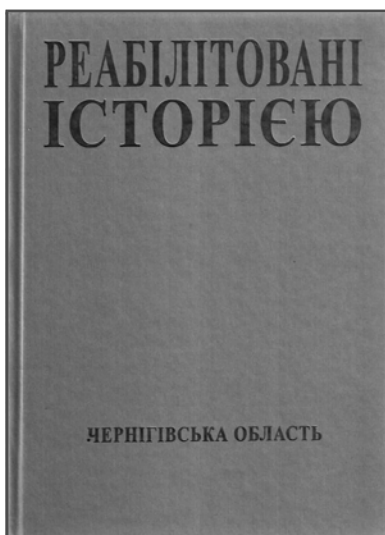
У п'ятій книзі науково-документальної серії книг «Реабілітовані історією. Житомирська область» досліджуються репресії серед єврейського населення у 1920–1950-х рр., викладачів Житомирського учительського (педагогічного) інституту у 1929–1941 рр., Житомирського сільськогосподарського інституту, жителів с. Забріддя Черняхівського району, депутатів Державної думи Російської імперії від Волинської губернії — Є. Герасименка, С. Бурмича, Дм. Барановича, І. Карпинського, В. Шульгіна.

У розділі «Мовою документів» публікуються оригінальні документи з архівно-кримінальних справ, які розповідають про долю репресованих мешканців Житомирщини у 1919–1990 рр., спогади про Адама Осецького, Йосипа Плахотнюка, Деміда Шевчука, родину Трубілко, Миколу Українця, Степана Немировського.

У розділі «Біографічні нариси» описані трагічні долі відомих житомир'ян, зокрема, громадського діяча, члена Центральної Ради Саватія Березняка, єпископа Михайла Руберовського, поета, художника Ігнація Раузе, винахідника Петра Прилипи, геолога Артелія Миклухо-Маклая.

Також у книзі подані біографічні дані про репресованих жителів Житомирської області (букви Н, О, П, Р–Рі).

Реабілітовані історією: У двадцяти семи томах. Чернігівська область / Упор.: О. Б. Коваленко, Р. Ю. Подкур, О. В. Лисенко. – Чернігів: Десна Поліграф, 2011. – Кн. 3. – 600 с.

*Національна академія наук України,
Інститут історії України НАН
України,
Служба безпеки України,
Обласна редколегія науково-
документальної серії книг
«Реабілітовані історією. Чернігівська
область»,
Чернігівська обласна державна
адміністрація,
Чернігівська обласна рада,
Державний архів Чернігівської
області,
Національна спілка краєзнавців
України.*

Видання є складовою частиною науково-документальної серії книг «Реабілітовані історією», поклика-

ної розповісти про політичні репресії радянської доби в Україні. У третій книзі чернігівського тому на основі виявлених архівних джерел розкриваються складні й суперечливі відносини між радянською владою і церквою на регіональному рівні.

Книга містить вступну статтю, добірку документів та матеріалів, нариси про репресованих мешканців Чернігівщини, а також біографічні відомості про громадян, які зазнали безпідставних репресій за часів тоталітарного режиму (Бе – В).

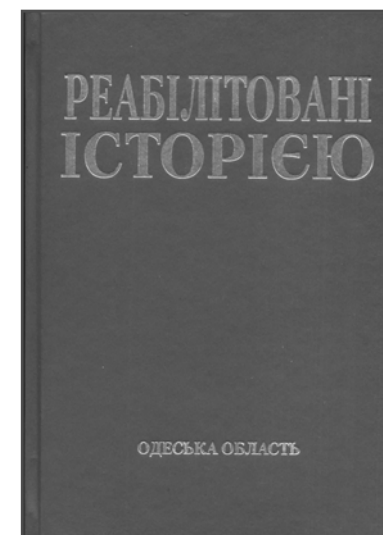
Видання розраховане на широке коло читачів — істориків, викладачів, учителів, краєзнавців, усіх, хто цікавиться історією України.

Реабілітовані історією. Одеська область: Книга перша / Упоряд.: Л. В. Ковальчук, Е. П. Петровський. – Одеса: АТ «ПЛАСКЕ», 2010. – 800 с. + вкл. 64 с.

Серійне видання «Реабілітовані історією. Одеська область» є складовою частиною всеукраїнської науково-документальної серії книг «Реабілітовані історією» і присвячено дослідженню історії репресій на Одещині за часів радянської влади. В першій книзі розглянуто основні тенденції репресивної політики у регіоні протягом 1918–1991 рр., представлено численні архівні документи, спогади, біографічні нариси та статті про репресованих, інформацію щодо пошуку місць масових поховань розстріляних тощо. Фото-документи розміщено чотирма вкладками між сторінками 112 і 113 (вступна стаття), 336 і 337 (додатки), 528 і 529 (документи), 736 і 737 (місця розстрілів і поховань).

В пам'ять про репресованих книга видається на благодійній основі та поширюється безкоштовно.

Призначається для науковців, викладачів, студентів, краєзнавців і широкого читацького загалу.

Нікольський В.М. Політичні репресії 1937–1938 рр. на Донеччині: причини, перебіг, наслідки: Монографія з серії «Правда через роки...». – Донецьк: «Каштан», 2011. – 200 с.

Монографія є першою дослідницькою роботою, в якій комплексно розглянуто політичні репресії на Донеччині в 1937–1938 рр.

Автор досліджує підготовку та хід «великої чистки» в найбільшому промисловому регіоні України. Детально проаналізовано реальні результати репресій — кількість заарештованих та засуджених, їх соціальний стан та національну приналежність, місце роботи, освітній рівень тощо.

Цінність роботи полягає у тому, що її документальна основа була ретельно перевірена на відповідність дійсній ситуації, що дало можливість зафіксувати та оприлюднити

факти фальсифікації звітності органами НКВС.

Книга розрахована на істориків-професіоналів, аспірантів та студентів, краєзнавців, всіх, хто шанує історію.

Огляд підготувала
провідний науковий співробітник ГДА СБ України **Д. Бойко**.

ДО ВІДОМА АВТОРІВ

Вимоги щодо оформлення статей, поданих у редакцію журналу «З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ»

До друку приймаються матеріали, підготовлені відповідно до вимог постанови президії ВАК України від 15.01.2003 р. № 7-05/1 (Бюлетень ВАК України, 2003, № 1).

Текстовий редактор Microsoft Word (версії від 97 і вище), формат rtf. Основна гарнітура набору — Times New Roman.

Відомості про автора подаються окремим файлом: прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, учене звання, місце роботи й посада, контактні телефони, адреса, електронна скринька.

Джерела та література подаються посторінково в порядку посилань із зазначенням видання. Посилання виконуються через меню «Вставка» в автоматичному режимі.

До тексту додається анотація українською, російською, англійською мовами (кожна до 250 знаків).

Ілюстрації приймаються роздрукованими на окремих аркушах та в електронному варіанті.

Рукописи не рецензуються й не повертаються. У випадку прийняття статті до публікації редколегія залишає за собою право на наукове й літературне редагування, а також скорочення тексту без додаткової консультації з автором.

Редколегія